

“ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคล
และผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....”

นางสาวอัญมณี สัจจาสัย
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย

บทความนี้ใช้เพื่อนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา
รายการเจตนารมณ์กฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคล และผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....

นางสาวอัญมณี สัจจาสัย
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้เรียบเรียง

บทนำ

ร่างพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “Conflict of interest” ที่ได้ผลักดันมาร่วม ๑๐ ปี

การผลักดันครั้งแรก มีมาตั้งแต่สมัยรัฐประหารปี ๒๕๔๙ โดยรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของ สนช. ในปี ๒๕๕๐ ขณะนั้นร่างกฎหมายฉบับนี้ถูกขนานนามว่า “กฎหมาย ๗ ชั่วโคตร” ซึ่งเนื้อหาความครอบคลุมถึง “ญาติของเจ้าหน้าที่รัฐ” ที่อยู่รอบตัวมากเกินไป แต่ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจาก สนช. โดยไม่มีใครอภิปรายคัดค้าน ต่อมาในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ร่างฉบับนี้ก็ถูกศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ตกไป ด้วยเหตุผลว่า องค์ประชุม สนช. ไม่ครบ หรือไม่ถึงกึ่งหนึ่ง

จนกระทั่งรัฐประหารอีกครั้งในปี ๒๕๕๗ สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ได้นำร่างพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ฯ มาศึกษาและจนผลักดันอีกครั้ง เรียกว่า“กฎหมาย ๓ ชั่วโคตร” แต่ สปช. หมดวาระไปก่อน

ต่อมาในปี ๒๕๕๙ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้เข้ามาสานงานต่อจาก สปช. และได้หยิบร่างกฎหมายฉบับนี้มาผลักดันอีกครั้ง โดยได้มีการแก้ไขนิยามและจำกัดความ คำว่า “ญาติของเจ้าหน้าที่รัฐ” ให้แคบลงมา จนคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สนช.พิจารณา และใช้ชื่อว่า “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “กฎหมาย ๔ ชั่วโคตร” ซึ่งร่างพ.ร.บ. ฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาของสนช.วาระแรกเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมได้มีมติเอกฉันท์ เห็นชอบร่าง ๑๕๐ เสียง ไม่เห็นด้วยไม่มี งดออกเสียง ๗ เสียง และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ จำนวน ๒๙ คน มีกำหนดแปรญัตติ ๑๕ วัน และพิจารณาภายใน ๖๐ วัน โดยขณะนี้อยู่ในวาระที่ ๒ ขั้นกรรมาธิการ

เจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... คือ ร่างพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “Conflict of interest” การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนนั้น สหประชาชาติได้ลงมติร่วมกันว่าเป็นการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างหนึ่ง และมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีนี้ไว้อย่างชัดเจน ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (พ.ศ.๒๕๔๖) ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีของอนุสัญญานี้ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔

อีกทั้ง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญไทยเริ่มมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์มาบังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๔ ตำแหน่ง คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, สมาชิกวุฒิสภา ,รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรี และบัญญัติต่อเนื่องมาถึงฉบับปี ๒๕๕๐ แต่ยังไม่ได้บังคับใช้กับเจ้าหน้าที่รัฐในทุกตำแหน่งทุกประเภท ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ต้องการกำหนดให้มีการบังคับใช้ให้ครอบคลุมไปถึงข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการการเมือง รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือเอกชนที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการของรัฐ เพื่อที่การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผยและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ประกอบกับประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของกฎหมาย

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการให้ความหมายของคำ ที่สำคัญ ดังนี้

๑. การกำหนดห้ามไม่ให้คู่สมรส และญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้ามามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม โดยร่างฉบับนี้กำหนดและนิยามบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐดังนี้

๑.๑ คู่สมรสหรือบุคคลที่อยู่กินฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส คือ สามี ภรรยา แฟน

๑.๒ บุพการี มีพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตายาย

๑.๓ ผู้สืบสันดาน มีลูก หลาน เหลน

๑.๔ คู่สมรสของบุตร คือ สามี ภรรยา แฟนของลูก

๑.๕ พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

๑.๖ พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน

๑.๗ บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

จะเห็นได้ว่า การกำหนดนิยามดังกล่าวมีความกว้างขวาง เพราะไม่ได้หมายถึงความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีสถานะทางกฎหมายรับรองเท่านั้น แต่ยังกินความรวมไปถึงคนที่เป็นเพียงผู้ใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น นิยามคำว่า “คู่สมรส” หมายถึง ผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าหน้าที่รัฐ หรือการกำหนด “ญาติ” หมายถึง บุคคลที่เป็นญาติของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ว่าจะมีความเกี่ยวพันโดยทางนิตินัยหรือพฤตินัยให้ถือว่าเป็นญาติ

๒. ในร่างพระราชบัญญัตินี้ มีการนิยามศัพท์คำสำคัญๆ เช่น

๒.๑ **“เจ้าหน้าที่ของรัฐ”** หมายถึง

๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- นายกรัฐมนตรี
- รัฐมนตรี
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- สมาชิกวุฒิสภา

- ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

๒) ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

๓) พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

๔) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

๕) กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

๒.๒ **“หน่วยงานของรัฐ”** หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใด ที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

๒.๓ **“โดยทุจริต”** หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๒.๔ **“ปกติประเพณีนิยม”** หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

๓. การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรเจ้าหน้าที่รัฐ หรือญาติ อาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่รัฐ เข้ามามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ที่ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (มาตรา ๕) เช่น

๓.๑ การกำหนดนโยบายหรือการเสนอให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายต่างๆ ซึ่งเอื้อประโยชน์เฉพาะกิจการที่เจ้าหน้าที่รัฐ คู่สมรส บุตร หรือบิดามารดา ในกรณีที่เป็นนิติบุคคล การเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นเกินร้อยละห้าของนิติบุคคลนั้นถือว่ามีส่วนได้ส่วนเสียเกินกว่าส่วนได้เสียตามปกติที่บุคคลทั่วไปมีอยู่

๓.๒ การริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติโครงการของรัฐโดยทุจริตหรือเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

๓.๓ การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่ยังเป็นความลับอยู่ ซึ่งได้รับหรือรู้จากการปฏิบัติราชการการปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ราชการกระทำการทุจริต

๓.๔ การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานรัฐที่สังกัด ไปเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่น เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย

๓.๕ การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่ ไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยอิสระในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในตำแหน่งอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐคนนั้นกระทำหรือไม่กระทำอย่างได้อย่างหนึ่ง เช่น การให้สัมปทานที่เป็นประโยชน์แก่บุคคลใด การบรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน เลื่อนขั้นเงินเดือน โอน ย้าย ดำเนินการทางวินัย หรือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในบังคับบัญชาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือ การดำเนินกระบวนพิจารณา การทำคำพิพากษา เป็นต้น

สำหรับความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตร ผู้ใดกระทำความผิดจะต้องโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องโทษเป็นสองเท่า (มาตรา ๒๐)

๔. ห้ามญาติพี่น้องของเจ้าหน้าที่รัฐรับของที่ระลึก กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสและญาติรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตน (มาตรา ๗) สำหรับ “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หรือที่เรียกว่า สิ่งที่เข้าข่ายการจ่ายสินบนหรือจ่ายใต้โต๊ะให้เจ้าหน้าที่รัฐ โดยถูกระบุไว้อย่างละเอียดถึง ๑๕ ข้อ ยกตัวอย่างเช่น (มาตรา ๓)

๑) การปลดหนี้ หรือการลดหนี้ให้เปล่า

๒) การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย

๓) การขายหรือการให้เช่าซื้อทรัพย์สินต่ำกว่ามูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏในท้องตลาด

๔) การให้ใช้บริการ การให้เดินทางหรือให้ขนส่งบุคคลหรือสิ่งของ โดยไม่คิดค่าใช้บริการหรือคิดค่าใช้บริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า

๕) การให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร กฎหมาย หรือบัญชีโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า

๖) การให้ส่วนลดในสินค้าหรือทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยให้ส่วนลดมากกว่าที่ให้แก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

๗) การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพหรือการบันเทิงอื่นให้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยม คือ เทศกาลหรือวันสำคัญ โอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติในสังคม หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ประกาศกำหนด (ป.ป.ช.กำหนด ๓,๐๐๐ บาท) ทั้งนี้เจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งคู่สมรสและญาติ ที่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่มีสิทธิได้รับ ต้องรายงานและส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัดภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ และให้สิ่งนั้นตกเป็นของหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๗) หากไม่แจ้งรายงานหรือไม่ส่งมอบทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนด มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี ปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๑)

๕. **การไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยการกระทำความผิด** “ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ใดมีพฤติการณ์ส่อว่ากระทำความผิด” ให้คณะกรรมการป.ป.ช. ดำเนินการให้เสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ปรากฏพฤติการณ์หรือมีการกล่าวหา หากดำเนินการไม่เสร็จสามารถขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสามครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน

๖. ข้าราชการต้องเกษียณอายุเกิน ๒ ปีถึงจะไปทำงานเอกชนได้ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งพ้นตำแหน่งยังไม่ถึงสองปี เข้าไปเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือดำรงตำแหน่งอื่นในธุรกิจเอกชน ซึ่งเคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตน และรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากธุรกิจดังกล่าว (มาตรา ๙) ซึ่งหากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๒)

๗. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องรักษาความลับของทางราชการ แม้จะพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการไปแล้ว ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กระทำการให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการซึ่งตนได้รับหรือรู้ระหว่างการดำรงตำแหน่ง หรือใช้ความลับดังกล่าวไปในทางทุจริต เว้นแต่ความลับนั้นไม่เป็นความลับอีกต่อไป (มาตรา ๑๐) ซึ่งหากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๓)

๘. กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแสดงข้อมูลและรายได้จากการดำรงตำแหน่งการประกอบอาชีพ วิชาชีพ หรือกิจกรรมอื่น ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีและเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ต้องแสดงข้อมูลดังต่อไปนี้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) การดำรงตำแหน่งในหน่วยงานอื่นของรัฐทุกตำแหน่ง

(๒) การดำรงตำแหน่งในธุรกิจหรือหน่วยงานเอกชนไม่ว่าหน่วยงานนั้น จะมีวัตถุประสงค์แสวงหากำไรหรือไม่

(๓) การประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นนอกจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่

(๔) กิจกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้หากมีความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลและรายได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบความเปลี่ยนแปลงนั้น (มาตรา ๑๗) ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่แสดงข้อมูล รายได้ หรือความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลหรือรายได้ ตามเวลาที่ ป.ป.ช.กำหนด หรือแสดงข้อมูลเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๔)

๙. ให้ ป.ป.ช.ตั้งหน่วยงานพิเศษ เพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้ พ.ร.บ.นี้ กำหนดให้คณะกรรมการป.ป.ช.จัดหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงานป.ป.ช. เพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้พ.ร.บ.นี้ และกำหนดให้คณะกรรมการป.ป.ช.จัดทำข้อกำหนดและคู่มือการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเอกชน และมีหน้าที่ตอบข้อหารือที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหารือเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน

บทสรุป

ในการอภิปรายร่าง พ.ร.บ. ๔ ชั่วโคตร นั้น สมาชิกสภานิติบัญญัติหลายคน เห็นว่ากฎหมายฉบับนี้มีเนื้อหาที่กว้างเกินไป อาจนำไปสู่การกลั่นแกล้งกันได้ อีกทั้งยังจะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขยันตั้งใจทำงานด้วยความสุจริต เกิดความกลัวจนไม่กล้าทำงาน หรือหมดกำลังใจ และเห็นว่า การห้ามให้ผู้ที่เพิ่งพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าของรัฐมาไม่ถึง ๒ ปีห้ามไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ตนเองเคยควบคุมเป็นการลิดรอนสิทธิและตัดโอกาสให้คนเก่งไปพัฒนาภาคเอกชนหลังเกษียณราชการแล้ว อีกทั้งข้อห้ามและข้อกำหนดต่างๆที่ระบุไว้ในร่าง พ.ร.บ. อาจทำให้คนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถ เกิดทัศนคติที่ไม่ดี จนไม่อยากรับราชการ

อย่างไรก้อดี ร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าว ก็มีข้อดีอยู่มาก เนื่องจากในอดีตปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐมักเกิดขึ้นจากการที่นักการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาศัยสถานการณ์และกระทำการโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมาก จนทำให้เกิดการตัดสินใจทำการทุจริต โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนและคนใกล้ชิด โดยเริ่มจากเรื่องเล็กๆ ที่เกิดขึ้นทั้งเจตนาและไม่เจตนา จนกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันเป็นเรื่องปกติธรรมดา โดยไม่เห็นว่าเป็นความผิด อันถือเป็นความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินเพื่อให้ตนได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งผลเสียจะเกิดขึ้นกับประเทศชาติอย่างมาก

การป้องกันการขัดกันของผลประโยชน์ จะเป็นการลดการเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการได้มากขึ้น การบริหารงานภาครัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน นอกจากนี้ การป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชั่นไปในตัว เพราะหากการคอร์รัปชั่นลดลง ย่อมทำให้การใช้งบประมาณของรัฐเกิดประโยชน์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

สื่ออิเล็กทรอนิคส์

"กฎหมายเจ็ดชั่วโคตร" สกัดทุจริต , สืบค้นเมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก
https://www.posttoday.com/social/think/506711

บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... , สืบค้นเมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก
www.nacc.go.th/main.php?filename=COI

เปิดร่างกฎหมาย ๔ ชั่วโคตร : ใครบ้าง – ห้ามทำอะไร , สืบค้นเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก
http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/768967

"ร่างกฎหมาย ๔ ชั่วโคตร"การเห็นชอบร่างกฎหมาย รับของที่ระลึก เสี่ยงคุกหนัก,
สืบค้นเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก https://ilaw.or.th/node/4605

ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคล และผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... , สืบค้นเมื่อ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก
http://www.senate.go.th/document/manual/655.pdf